

Fakultetsnotat

Med.fak.sak: 2008/21241

Saksbehandler: rådgiver Jens Andreas Wold

Oslo, 8. desember 2008

Til: Det medisinske fakultetsstyret

Forslag om å fjerne adgangen til å fremstille seg til kontinuasjonseksamen og utsatt prøve ved profesjonsstudiet i medisin, inkl. i fellessemestrene med masterstudiet i odontologi og bachelorstudiet i ernæring

Bakgrunn

Bakgrunnen for innføring av kontinuasjonseksamen ved den nye studieplanen fra 1996 var at mange studenter i gammel studieordning ved medisin fikk problemer med "hengefag", dvs de trakk med seg stryk utover i studiet. For dem ville det åpenbart vært bedre på et tidlig tidspunkt å ha tatt seg tid til å fullføre hengefaget. Første forslag i forbindelse med ny studieordning var derfor at en student måtte gå ned et kull ved første gangs stryk til semestereksamen. Både studentene og fakultetsledelsen fant dette av flere grunner å være problematisk. Kontinuasjonseksamen ble derfor plassert noen få uker etter at sensuren for ordinær eksamen hadde falt. Dette var for å kunne gi studentene en mulighet for en rask ekstra prøving. Det var den gang mange motforestillinger fra lærere på innføring av kontinuasjonseksamen. Hovedargumentet var at studenter som strøk til ordinær eksamen, i første halvdel av neste semester ville måtte bruke tid til både å følge med i undervisningen i det nye semesteret, samt lese seg opp til kontinuasjonseksamen fra forrige semester. Hvis studenten også strøk til kontinuasjonseksamen – og med adgang til å klage på sensuren – ville studenten ha kommet over halvveis inn i neste semester før hun/han måtte gå ned et kull.

Høsten 2003 tok dekanatet opp saken på nytt. Hovedargumentet den gangen var den store arbeidsbelastningen det var å arrangere fire skriftlige eksamener hvert år. Studieledeelsen hadde også problemer med konsekvent håndtering av progresjonsreglene etter stryk til kontinuasjonseksamen. Studentene hadde vansker med å akseptere at en tidlig avvikling av kontinuasjonseksamen måtte medføre at de ikke fikk svar på en eventuell klage før kontinuasjonseksamen. Endelig var fakultetsledelsen ved Odontologi i mot å ta bort kontinuasjonseksamen i fellessemestrene. Saken ble derfor henlagt i februar 2004.

Hvorfor ta saken opp på nytt i 2008?

En ekstern komite har – som ledd i en fireårig programevaluering – vurdert profesjonsstudiet i medisin. Komiteen uttaler at studiet er velfungerende og av høy kvalitet. Likevel fins det forbedringspunkter. En av flere anbefalinger er at eksamensordningene må gjennomgås og forbedres. Fakultetsledelsen har allerede startet dette arbeidet ved at det innføres en ny eksamensform (OSCE-eksamen) i 9. semester fra og med høstsemesteret 2008. Det arbeides med å innføre en tilsvarende eksamensform for 3B-eksamen og 12. semester eksamen (til erstatning for den skriftlige prøven), og fra semesterledelsen er det fremmet ønske om å innføre OSCE i 6. semester.

Bedre eksamensordninger, der både validitet og reliabilitet er sikret, der eksamen er nøye tilpasset læringsmålene og der standarden (stå /stryk- grensen) er omhyggelig fastlagt, vil på en bedre måte enn nå sikre at kandidatene har nådd den nødvendige standard. De studentene som ikke har det, vil neppe kunne nå denne standarden i løpet av et par ukers ekstra lesing, men vil trenge å bruke mer tid på å tilegne seg de nødvendige kunnskaper og ferdigheter. Anledning til å gjenta et semester vil sikre at også de studentene som trenger ekstra tid, når målet.

Å lage gode eksamener er meget arbeidskrevende. De nødvendige omlegginger av våre eksamener vil kreve en stor ekstra arbeidsinnsats av lærerne. Fjerning av kontinuasjonseksamen/utsatt prøve vil frigjøre tid til dette.

Fakultetsledelsen ved Det odontologiske fakultetet har sluttet seg til forslaget fra fakultetsledelsen ved Det medisinske fakultetet om å avvikle kontinuasjonseksamen/utsatt prøve.

Fordi ”Forskrift om studier og eksamener ved UiO” og tilhørende utfyllende regler må endres hvis fakultetsstyret vedtar dette forslaget, må saken behandles av universitetsstyret våren 2009. Hvis universitetsstyret godkjenner forslaget fra fakultetet, vil virkningen for studentene gjelde fra og med høstsemesteret 2009.

Hvilket forslag fremmes?

Det foreslås at samtlige skriftlige og muntlige kontinuasjonseksamener/utsatt prøve fjernes.

Ved de andre fakultetene ved Universitetet i Oslo arrangeres normalt ikke ”utsatt prøve” (ved sykdom) hvis det arrangeres ordinær eksamen hvert semester. Det forslaget som her fremlegges om å fjerne kontinuasjonseksamen forutsetter at det heller ikke arrangeres ”utsatt prøve” før ved neste ordinære eksamen. Hvis en skulle arrangere ”utsatt prøve” i tillegg til de ordinære skriftlige eksamener, vil det alt vesentlige av effektiviseringsgevinsten falle bort. I dagens ordning arrangeres skriftlige kontinuasjonseksamener og ”utsatt prøve” på samme dag/tidspunkt.

Klage på eksamen

Studentene har rett til å klage på resultatet av en skriftlig eksamen. I overgangen mellom vårsemester og høstsemester (inkl. sommerferien) vil resultatet av ev klage i de fleste tilfeller foreligge før høstsemesteret begynner. I januar er det en ukes opphold mellom når høstsemesteret avsluttes og vårsemesteret begynner. Her vil resultatet av klagebehandlingen normalt ikke foreligge før 4-6 uker ut i vårsemesteret. De studenter som stryker til en skriftlig eksamen i høstsemesteret, kan derfor fortsette undervisningen i vårsemesteret inntil svar på klage foreligger. Hvis svaret er negativt, må studenten avslutte undervisningen og gå ned et kull.

Maksimale kullstørrelser og konsekvenser for studentene når de kommer tilbake til studiet etter permisjon

Normtallet (opptakstallet) på medisinkullene er 105 studenter per semester. For odontologi er tallet 32-33 og for ernæring 20 (bare ett kull per år=høstkull). Det vil bestandig være variasjoner på kullene som følge av stryk til eksamen, sykepermisjoner, fødselspermisjoner etc. Fakultetet har for medisinstudiet vedtatt et maksimumstall på 112 studenter per kull. På grunn av vanskelig logistikk i utplasseringen i 10. semester har fakultetet satt 105 som maksimal kullstørrelse i dette semesteret.

Studentene kan søke om permisjon i studiet inntil ett år av gangen. Studenter som er tatt opp på Forskerlinjen er etter nåværende ordning garantert plass på det kullet de skal inn på etter permisjon. I et system hvor kontinuasjonseksamen/utsatt prøve faller bort og hvor kullstørrelsene som en konsekvens av dette vil variere mer over tid, må dette endres. Det er ikke mulig å ha regler for maksimal kullstørrelse samtidig som noen studenter gis garanti om plass på et bestemt kull.

Studenter som stryker til eksamen og klager på eksamensresultatet får fortsette på kullet inntil klagen er avgjort. Får studenten ikke medhold i klagen, må studenten avslutte undervisningen og rykke ned et kull.

Forslag til prioritetsliste for medisinstudenter og ernæringsstudenter i fellessemesterene som kommer tilbake til et kull etter endt permisjon er slik:

1. Forskerlinjestudenter
2. Studenter som frivillig går ned et kull uten å ha strøket til eksamen for å avhjelpe kapasitetsproblemer på kullet
3. Studenter som har hatt permisjon i forbindelse med fødsel. Likestilt med fødselspermisjon er permisjon i forbindelse med adopsjon og studenter som har hatt permisjon for å ha daglig omsorg for barn under 18 måneder, syke eller funksjonshemmede barn. Likestilt er også studenter som har vært borte fra studiet pga. egen alvorlig, langvarig og dokumentert sykdom. En siste gruppe under dette

- punktet er studenter som grunnet sykdom søker permisjon etter semesterstart og som ikke får innvilget permisjon med tilbakevirkende kraft. Disse studenter rykker ned et kull og pådrar seg en forsinkelse.
4. Andre permisjonsgrunner, inkl. studenter som avbryter studiet midt i et semester uten å oppgi grunn eller av andre grunner enn de som er nevnt ovenfor.

For odontologistudenter i fellessemesterene som kommer tilbake til et kull etter endt permisjon gjelder følgende prioritetsregler:

1. Studenter som ufrivillig har måtte vente ett semester ekstra.
2. Kvinnelige studenter som har hatt permisjon i forbindelse med fødsel. Likestilt med svangerskapspermisjon er permisjon i forbindelse med adopsjon og studenter som har hatt permisjon for å ha daglig omsorg for barn under 18 måneder, syke eller funksjonshemmede barn. Likestilt er også studenter som har vært borte fra studiet pga. egen alvorlig, langvarig og dokumentert sykdom. Likestilt er også studenter som har hatt forskningspermisjon i forbindelse med studentstipend.
3. Andre permisjonsgrunner.

Hvis kontinuasjonseksamen/utsatt prøve avvikles, vil dette kunne ha som konsekvens at flere studenter rykker ned et kull. Dette vil igjen kunne føre til en større variasjon i kullstørrelsene og at en oftere enn i dag må si nei til studenter som ønsker seg inn på et bestemt kull. En må da følge de prioritetsregler som er omtalt ovenfor, ev bruke loddtrekning ved likhet i samme prioritetsgruppe.

Konsekvenser for forsinkelsesreglene ved å ta bort kontinuasjonseksamen

De nåværende regler sier at en programstudent som blir mer enn fem semester forsinket totalt i medisinstudiet, mister studieretten til dette studieprogrammet. Når kontinuasjonseksamen /utsatt prøve ev tas bort, vil det som en konsekvens bli holdt færre eksamener per semester. For å kompensere for denne endringen, foreslår studiedekanen at grensen for maksimal forsinkelse økes til seks, dvs. at ” en programstudent som blir mer enn seks semester forsinket totalt i medisinstudiet, mister studieretten til dette studieprogrammet.”

Økonomiske og ressursmessige konsekvenser

- a) Fjerning av kontinuasjonseksamen/utsatt prøve vil frigjøre tid for lærere ved at det utarbeides to skriftlige eksamensoppgaver per år – mot nå fire. Dette skaper forutsetninger for å lage bedre eksamensoppgaver.

b) Konsekvenser for studiepoengproduksjonen

Svakt redusert studiepoengproduksjon i 2010 som en midlertidig konsekvens. Deretter vil den årlige produksjonen stabiliseres, gitt at andelen studenter som ikke består eksamener forholder seg noenlunde stabil over tid.

Ett semester forsinket studiepoengproduksjon for medisinstudiet blir 2500 SP, forutsatt at 10 studenter per kull stryker til eksamen og at gjennomsnittlig studiepoengproduksjon for skriftlige eksamener per semester for 10 skriftlige eksamener er 25 SP. For Det medisinske fakultet kommer i tillegg kommer tap av SP for ernæringsstudentene i fellesdelen av studiet. Også Det odontologiske fakultet taper SP. Det midlertidige tapet blir 600 SP for ett semester hvis vi forutsetter at gjennomsnittlig fem studenter stryker i hvert av de fire semestrene som har skriftlige eksamener i fellesdelen av studiet.

Hvis avvikling av kontinuasjonseksamen/utsatt prøve gjennomføres fra og med høstsemesteret 2009, dvs. for de eksamener som hovedsakelig finner sted medio januar 2010 (ordinær eksamen) og ultimo februar 2010 (første gang kontinuasjonseksamen/utsatt prøve ev ikke arrangeres), vil de som stryker på ordinær eksamen i januar sannsynligvis gå opp til ny ordinær eksamen i juni. De fleste studiepoeng som ev ikke vil bli produsert ved kontinuasjonseksamen/utsatt prøve i februar 2010 vil da forhåpentligvis bli produsert ved ordinær juni-eksamen samme kalenderåret.

c) utgifter til eksterne sensorer

Fakultetet slipper utgifter til de eksterne sensorer som nå retter oppgaver fra kontinuasjonseksamen/utsatt prøve. En må imidlertid anta at de samme studentene som i et gitt tilfelle ville fremstille seg til kontinuasjonseksamen nå vil fremstille seg til neste ordinære eksamen. Dette innebærer kun en forskyvning av utgifter over tid og ingen reell innsparing.

d) utgifter til eksamensadministrasjon

Nå arrangeres de skriftlige kontinuasjonseksamenene og utsatt prøve på samme dato for de fleste kull. Lønnskostnader til eksamensvakter og hovedinspektør vil falle bort for denne dagen. På den annen side vil de studenter som ellers ville ha gått opp til kontinuasjonseksamen/utsatt prøve, nå gå opp til neste ordinære eksamen. De ordinære eksamener er fordelt over flere dager. En må da øke antall eksamensvakter for de ordinære eksamener (det er et bestemt forholdstall mellom antall studenter og eksamensvakter). Innsparingsbeløpet er trolig marginalt.

e) ressursbruk ved Studieadministrasjonen

Hvis kontinuasjonseksamen og utsatt prøve fjernes, vil ansatte i Studieseksjonen få mindre arbeid med å eksamensanmelde til konte/utsatt prøve, kopiere opp nye oppgaver, det blir bare en sensurrunde og en klagerunde etc. På den annen side vil en få en mer tidkrevende kontakt med de studenter som rykker ned et kull.

I nåværende ordning får studenter som stryker i et semester, fortsette i neste semester inntil ev klage på kontinuasjonseksamen er behandlet, dvs. ofte over halvveis i neste semester. Dette skaper uro i pbl-gruppene og medfører en god del administrativt ekstraarbeid.

Konsekvenser for studentene

Fordeler for studentene:

Fakultetet etterstreber å utarbeide bedre eksamensoppgaver. En viktig forutsetning for å oppnå dette er at lærerne får bedre tid til eksamensarbeid når antall skriftlige eksamener per år reduseres fra fire til to.

Ordningen med hengefag mellom 9. og 10. semester avvikles siden eksamensresultatet i 9. semester foreligger på et tidligere tidspunkt både som følge av innføring av OSCE-eksamen og at kontinuasjonseksamen avvikles. Av erfaring ser en at de som drar med seg hengefag ofte får problemer med studieprogresjonen.

Ulemper for studentene:

Dersom en student er uheldig og er syk på to eksamener etter hverandre, vil studenten ha stått på samme semester i tre semestre når eksamen avlegges for første gang. Dersom studenten da stryker, vil studenten være på kant med forsinkelsesreglene.

Studenter som stryker/ikke avlegger eksamen vil - hvis kontinuasjonseksamen/utsatt prøve avvikles – kunne få økende problemer med studiefinansieringen fra Statens Lånekasse for utdanning.

Medisinstudenter, samt odontologi- og ernæringsstudenter i fellessemesterene, som ikke består eksamen i et semester, kan ordinært ikke ikke fortsette i studiet før eksamen er avlagt og bestått. Ved de fleste bachelor- og masterstudier kan studenter som stryker i ett emne, i neste semester gå opp til ny eksamen i dette emnet pluss ev. en eller flere andre emner. Konsekvensene ved å ta bort kontinuasjonseksamen/utsatt prøve blir derfor større for medisinstudentene, samt odontologi- og ernæringsstudentene i fellessemesterene, sammenlignet med bachelor- og masterstudenter. Profesjonsstudiet i jus har ingen kontinuasjonseksamen eller snarlig utsatt prøve. Bachelor- og masterstudiet ved Norges Veterinærhøgskole har, med noen få unntak, kontinuasjonseksamen og snarlig utsatt prøve.

Hvilke endringer må foretas i Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo, samt utfyllende regler til forskriften?

Fra forskriften (gjelder hele UiO):

§ 5.5 Utsatt eksamen, ny eksamen, ny praksisperiode og eventuell ekstraordinær eksamen

§ 5.5.1 Utsatt eksamen

Ved Universitetet i Oslo avholder det enkelte fakultet utsatt eksamen for eksamenskandidater, se § 7.6, med gyldig forfall til ordinær eksamen dersom det ikke avholdes ordinær eksamen i det påfølgende semester. Om gyldig forfall til eksamen, se § 7.6.5.

Det medisinske og Det odontologiske fakultet avholder imidlertid for medisinstudiet og odontologistudiet utsatt eksamen hvert semester for studenter med gyldig forfall til ordinær eksamen. Dette gjelder også for ernæringsstudiet i semestrene som er felles for de tre studiene. (uthevet tekst UTGÅR!)

Utsatt eksamen avholdes snarest mulig etter ordinær eksamen.

Det avholdes ordinært ikke ny utsatt eksamen ved gyldig forfall til utsatt eksamen.

Ved utsatt eksamen er det etter gyldig forfall til ordinær eksamen anledning til å gi avkall på å avlegge utsatt eksamen uten å ha gyldig forfall til denne.

Det enkelte fakultet kan for øvrig avholde utsatt eksamen for ulike studentgrupper etter behov.

Det enkelte fakultet avgjør søknad om adgang til utsatt eksamen og angir hvordan melding til slik eksamen og eventuelt trekk fra denne skal foretas.

§ 5.5.2 Ny eksamen, ny praksisperiode og eventuell ekstraordinær eksamen

Det medisinske og Det odontologiske fakultet avholder for medisinstudiet og odontologistudiet ny eksamen for studenter som har fått "ikke bestått" til ordinær eksamen. Dette gjelder også for ernæringsstudiet i semestrene som er felles for de tre studiene. Studenter som ikke består eksamen i 12. semester i medisinstudiet, får imidlertid ikke adgang til ny prøve før ved neste ordinære eksamen. (uthevet tekst UTGÅR!) – NB! Tilsvarende endring må vedtas av Det odontologiske fakultet.

Det enkelte fakultet kan for øvrig avholde ny eksamen, ny praksisperiode og ekstraordinær eksamen for ulike studentgrupper etter behov.

Det enkelte fakultet avgjør søknad om adgang til ny eksamen, ny praksisperiode og eventuell ekstraordinær eksamen ved stryk eller ikke gyldig forfall til ordinær eksamen. Om gyldig forfall til eksamen, se § 7.6.5.

Fra utfyllende regler (gjelder Det medisinske fakultetet):

§§ 7.1.6 og 7.2.1/7.2.2 Studieprogresjonen i studieprogrammet, tap av studieretten til studieprogrammet og ny studierett etter tap av studieretten

Fastsatt av Universitetsstyret ved Universitetet i Oslo 20. desember 2005 og endret senest 20. desember 2007.

a) Særlige regler for 5- og 6-årige studieprogram

a1) 6-årig studieprogram til cand. med. graden

Det er ingen frist for å trekke seg fra eksamen i medisinstudiet. Manglende fremmøte til eksamen regnes ikke som eksamensforsøk.

En programstudent som ikke består eksamen i et semester i medisinstudiet, kan ordinært ikke gå videre i studiet før eksamen er avlagt og bestått. En student **som går opp til ny/utsatt eksamen**, kan likevel fortsette å følge undervisning til sensur er falt, evt. til klagesensur foreligger, men må da avbryte semesteret dersom endelig sensur er "ikke bestått". **I enkelte semestre i studiet kan studenten gis adgang til å fullføre semesterets praksisundervisning dersom hensynet til avviklingen av undervisningen tilsier dette.** En student kan ikke avlegge eksamen i et semester i medisinstudiet før eksamen i foregående semester er bestått.

(Uthevet tekst UTGÅR: 2. setning må beholdes for overgang fra eksamen høstsemester til start vårsemester).

En programstudent som ikke har bestått eksamen tilhørende et bestemt semester i medisinstudiet senest tredje semester etter at programstudenten begynte i semesteret, mister studieretten til studieprogrammet. Dersom manglende eksamen, evt. manglende godkjent undervisning, skyldes sykdom som er dokumentert med legeattest innen gitte frister, kan programstudenten etter søknad gå opp til eksamen i fjerde semester etter at programstudenten begynte i semesteret.

En programstudent som blir mer enn **SEKS** semester forsinket totalt i medisinstudiet, mister studieretten til dette studieprogrammet. **(endring fra FEM)**

En programstudent som er **SEKS** semester forsinket i medisinstudiet etter fullført 10. semester, og som ikke består eksamen i 12. semester, eller har gyldig forfall til ordinær og utsatt eksamen i 12. semester, kan likevel etter søknad gå opp til ny eksamen tilhørende 12. semester i semesteret etter ordinært eksamenssemester. **(endring fra FEM)**

Dersom en programstudent har hatt permisjon i studiet innvilget av fakultetet, regnes permisjonstiden ikke som forsinkelse.

En programstudent som har vært borte fra medisinstudiet i mer enn to år sammenhengende, kan pålegges av fakultetet å gjenta tidligere godkjent obligatorisk undervisning og/eller tidligere beståtte eksamener før studenten får gå videre i studiet.

En programstudent som har mistet sin studierett i medisinstudiet etter disse bestemmelsene, etter bestemmelsene i forskriftens § 7.2.1 c) eller etter tilsvarende bestemmelser ved andre medisinstudier i Norge, kan ikke få nytt opptak til studieprogrammet.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret slutter seg til forslaget om å fjerne adgangen til å fremstille seg til kontinuasjonseksamen og utsatt prøve ved profesjonsstudiet i medisin, inkl. i fellessemestrene med masterstudiet i odontologi og bachelorstudiet i ernæring. Endringen gjelder fra høstsemesteret 2009.